

Lesson Plan

Thinking At the Edge - Βιωματική Σκέψη - 1η Φάση - Βήματα 1 έως 5

Language(s): Greek

Domain: Εκμάθηση Ξένων Γλωσσών, Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες, Φυσικές Επιστήμες, Γλώσσα & Ιστορία>Γλώσσα και λογοτεχνία (Greek language/ Literature), Θρησκευτικά, Κοινωνικές Επιστήμες>Αρχές, Approach and Author, Κοινωνικές Επιστήμες>Theory, Κοινωνικές Επιστήμες>Μέθοδος και Μεθοδολογία, Κοινωνικές Επιστήμες>Body and body-experiences

Description/ main idea

Η **1η Φάση (βήματα 1 έως 5)** από τις τρεις συνολικά φάσεις του ΤΑΕ (Thinking At the Edge) (Βιωματική Σκέψη).

Συνολικά το ΤΑΕ συμπεριλαμβάνει 14 βήματα.

Σε αυτή την πρώτη φάση που φέρει το γενικό τίτλο "**Μιλώντας από τη Βιωμένη Αίσθηση**" το ζητούμενο είναι να καταλήξουμε σε μια πρώτη πυκνή, πλατιά, όσο και σε βάθος επεξεργασία/έκφραση αυτού το οποίο αποτελεί το θέμα της αναζήτησής μας, έκφραση και επεξεργασία που αναδύονται όμως μέσα από τη συνολική Βιωμένη μας Αίσθηση για το θέμα αυτό.

Phases & Activities

1. Βήμα 1: «Αφήστε μία Βιωμένη Αίσθηση να Μορφοποιηθεί»

Το **1ο βήμα** της **1ης φάσης** του TAE (**Thinking At the Edge**) (**Βιωματική Σκέψη**) είναι πολύ ουσιαστικό και κρίσιμο.

Πρέπει να δοθεί όλη εκείνη η ποιότητα της προσοχής και της στάσης που είναι απαραίτητη στη **Διαδικασία Εστίασης (Focusing)**.

Μπορεί το θέμα της εργασίας/επεξεργασίας/αναζήτησης να μην είναι εκ των προτέρων δεδομένο ή μπορεί και να είναι. Ωστόσο έχει τεράστια σημασία η άνεση χρόνου, η ενσυναισθητική παρουσία του Συνοδού, η προετοιμασία του βήματος αυτού μέσα από μια Διαδικασία Εύρεσης Ελεύθερου (Εσωτερικού) Χώρου και η γενικότερη εξοικείωση με τη Διαδικασία Εστίασης.

Για τους παραπάνω λόγους ο χρόνος για την ολοκλήρωση του βήματος 1, διαφέρει από Εστιαζόμενο σε Εστιαζόμενο.

Μία ώρα είναι απλώς μια ενδεικτική εκτίμηση. Αν υπάρχει εξοικείωση και προηγούμενη εμπειρία/προετοιμασία τότε θα ήταν αρκετή και λιγότερη ώρα.

Πολλές φορές μετά το βήμα 1, όταν ο Εστιαζόμενος είναι ακόμα σε επαφή με τη Βιωμένη του Αίσθηση, μπορεί, χωρίς διακοπή, η διαδικασία να συνεχιστεί με το βήμα 2.

1.1 Επιλογή θέματος - Επαφή με τη Βιωμένη Αίσθηση

Description

1. Επιλέξτε κάτι το οποίο γνωρίζετε και δεν μπορείτε ακόμα να διατυπώσετε ικανοποιητικά, κάτι το οποίο επιθυμείτε να εκφράσετε.

Ελάτε σε επαφή με τη βιωμένη αίσθηση αυτής της γνώσης (μια συγκεκριμένη, διακριτή, σωματικά αισθητή, ακαθόριστη αίσθηση στο όριο της επίγνωσης), βιωμένη αίσθηση στην οποία μπορείτε να επιστρέψετε αργότερα, όποτε θέλετε.

Παρατηρήσεις:

Αυτό το οποίο επιλέγετε για να εργαστείτε μαζί του είναι ανάγκη να είναι από ένα πεδίο για το οποίο έχετε γνώση και εμπειρία. **Υπάρχει κάτι εκεί το οποίο το γνωρίζετε με τρόπο πολύ διαισθητικό** ... μετά από χρόνια εμπειρίας αλλά το οποίο είναι δύσκολο να το λεκτικοποιήσετε ... μπορεί ίσως να μοιάζει παράλογο ... ακραίο/οριακό ... αντισυμβατικό ... παράξενο ... ή, πιθανόν, απλά η γλώσσα μοιάζει να μην λειτουργεί εύκολα σε εκείνη την περιοχή. Είναι απαραίτητο να είστε εξοικειωμένοι με τη διαδικασία μορφοποίησης μιας βιωμένης αίσθησης. Παρακαλούμε συμβουλευτείτε τις οδηγίες σχετικά με τη Διαδικασία Εστίασης (Focusing).

Types and Techniques

Receptive Type: Listening

Receptive Technique: Taking notes, Highlight relevant information

Information Type: Analyzing, Classifying, Gathering, Selecting

Information Technique: Pair dialogues, Peer exchange

Communicative Type: Discussing

Communicative Technique: Pair dialogues, Peer exchange

Productive Type: Creating, Drawing, Writing

Productive Technique: Report/paper

Expiremental Type: Experiencing, Exploring, Practicing

Expiremental Technique: Case study

Duration

1 Hours

1.2 Οι πρώτες αυθόρμητες παράγραφοι

Description

2. Γράψτε πρόχειρα λίγες παραγράφους από τη βιωμένη σας αίσθηση με τρόπο **ακατέργαστο** και **αυθόρμητο**.

Types and Techniques

Receptive Technique: Taking notes

Productive Type: Creating, Writing

Expiremental Type: Experiencing

Duration

10 Minutes

1.3 Το κεντρικό ουσιαστικό σημείο

Description

3. Από τη βιωμένη σας αίσθηση, γράψτε το κεντρικό ουσιαστικό σημείο σε μία μικρή πρόταση, με μια λέξη ή φράση κλειδί, ακόμα και αν η πρόταση αυτή μοιάζει να μην αποδίδει πραγματικά αυτό το ουσιαστικό/αποφασιστικό σημείο.

Παρατηρήσεις: Για να ανακαλύψετε το ουσιαστικό σημείο, αναρωτηθείτε **τι είναι αυτό στην** βιωμένη σας αίσθηση το οποίο επιθυμείτε να εκφράσετε/διατυπώσετε/βάλετε σε λόγια; Έπειτα, αναρωτηθείτε, **τι είναι αυτό μέσα στη** βιωμένη σας αίσθηση το οποίο αποτελεί το ζωτικό και ζωντανό σημείο για εσάς;

Η πρόταση είναι απλώς ένα σημείο για να ξεκινήσετε. Δεν χρειάζεται να αφιερώσετε πολύ περίσκεψη σε αυτή. Για την ώρα διατυπώνει το ουσιαστικό σημείο αυτού το οποίο προσπαθείτε να ανιχνεύσετε.

Duration

10 Minutes

1.4 Λέξη/Φράση Κλειδί

Description

4. Υπογραμμίστε τη λέξη/φράση κλειδί μέσα στην πρόταση.

Παρατηρήσεις:

Για να βοηθηθείτε να βρείτε τη λέξη κλειδί, μπορείτε να ρωτήσετε τον εαυτό σας: «**εάν είχα μια ολόκληρη θεωρία, ποια λέξη θα εξέφρασε αυτό το οποίο η θεωρία μου αφορά;**»

Είναι πιθανόν να θέλετε να βρείτε πρώτα ένα συγκεκριμένο παράδειγμα και έπειτα να γράψετε την πρόταση.

1.5 Στιγμιότυπο

Description

5. Γράψτε ένα στιγμιότυπο.

Παρατηρήσεις:

Χρειάζεστε ένα **συγκεκριμένο παράδειγμα**, ένα γεγονός ή μια χρονική περίοδο/στιγμή στην οποία αυτό συνέβη πραγματικά.

Duration

10 Hours

2. Βήμα 2: «Βρείτε εκείνο που είναι περισσότερο/πέρα από τη λογική στη Βιωμένη σας Αίσθηση» - «Αναζητείστε ένα παράδοξο»

Το βήμα 2 μπορεί να δημιουργήσει απορίες: "γιατί αναζητούμε κάτι στη βιωμένη μας αίσθηση το οποίο δίνει μια αίσθηση μη-λογική, αντιφατική;"

Ακριβώς για να μην παραλείψουμε όλη την ενεχόμενη, υπόρρητη πολυπλοκότητα και τον πλούτο των βιωμένων μας καταστάσεων.

Οι λέξεις συχνά οδηγούν σε αντιφατικές δηλώσεις όταν πλησιάζουν τέτοιες περιοχές. Ιδιαίτερως αν αυτό που ιχνηλατούμε είναι νέο και δεν εντάσσεται ακριβώς σε παλιά καθιερωμένα μοντέλα και λέξεις.

Ας βεβαιωθούμε πως δεν παραλείπουμε αυτές τις ΑΙΧΜΕΣ της βιωμένης μας αίσθησης.

Η πολυτιμότητα του βήματος 2, θα αναφανεί ξανά στη 2η φάση του ΤΑΕ ("Χτίστε μια Θεωρία").

2.1 Μια πρόταση πέρα-από-τη-λογική

Description

1. Ανακαλύψτε στη βιωμένη σας αίσθηση αυτό που δεν σας δίνει τη συνηθισμένη λογική αίσθηση και γράψτε μια **μη-λογική/ά-λογη /παράλογη πρόταση**.

Παρατηρήσεις:

Αυτό που μοιάζει παράλογο μπορεί να είναι το πιο πολύτιμο κομμάτι.

Παρακαλούμε βεβαιωθείτε πως δεν παραλείπετε κάτι τέτοιο.

2.2 Παράδοξο

Description

2. Εάν δυσκολεύεστε να γράψετε μια παράλογη πρόταση, μπορείτε να γράψετε ένα παράδοξο.

Παρατηρήσεις:

Σε ένα παράδοξο κάτι λέγεται ότι **είναι «X» και ταυτόχρονα «όχι X»**.

3. Βήμα 3: «Αναγνωρίστε πως δεν εννοείτε τον τυπικό ορισμό των λέξεων» («Καμία λέξη δεν ταιριάζει/δεν επαρκεί»)

«Οι λέξεις που χρησιμοποιήσατε δεν είναι επαρκείς»

Η λέξη κλειδί 1 από το βήμα 1, στοχεύει απλώς προς μια πρώτη πλευρά/όψη της βιωμένης σας αίσθησης για το θέμα σας. Ποιές διαφορετικές λέξεις κλειδιά (σύμβολα) μπορούν να αναδυθούν από τη βιωμένη σας αίσθηση, οι οποίες δείχνουν προς άλλες ουσιαστικές/κρίσιμες πλευρές/όψεις αυτής της αίσθησης;

Οι επιμέρους Δραστηριότητες του βήματος 3 θα μπορούσαν ασφαλώς να εκτελεστούν/εφαρμοστούν με διαφορετική σειρά, ακολουθώντας την επιθυμία του Εστιαζόμενου.

Πχ. ανάδυση των λέξεων/φράσεων κλειδιών πρώτα και έπειτα αναζήτηση του λεξικογραφικού νοήματός τους.

Επίσης, η αναζήτηση της συνηθισμένης, γενικής έννοιας των λέξεων/φράσεων κλειδιών θα μπορούσε να γίνει με ένα πιο αλληλεπιδραστικό τρόπο, όχι μονάχα μέσα από λεξικά, βιβλία, άλλες πηγές κλπ. αλλά ρωτώντας τους άλλους (πχ. τους συμμαθητές, τους καθηγητές) για το πως αυτοί χρησιμοποιούν ή εννοούν πχ. τη λέξη/φράση κλειδί 1 κλπ.

3.1 Συνηθισμένος ορισμός της Λέξης Κλειδί 1

Description

1. Γράψε το συνηθισμένο (λεξικογραφικό) ορισμό της υπογραμμισμένης λέξης κλειδί από το βήμα 1

και παρατηρείστε πως αυτός δεν είναι αυτό που εσείς εννοείτε.

Αφαιρέστε την υπογραμμισμένη λέξη και γράψτε την πρότασή σας με ένα **κενό διάστημα** στη θέση της υπογραμμισμένης λέξης.

Παρατηρήσεις:

Αναγνωρίζετε πως «αυτό δεν είναι αυτό που εγώ εννοώ». Αυτή η λέξη πρόκειται να εκφράσει/επικοινωνήσει κάτι διαφορετικό. Εάν εκφράζετε κάτι καινούργιο, τότε καμιά από τις λέξεις στα συνηθισμένα δημόσια νοήματα τους δεν θα διατυπώνουν ακριβώς αυτό το καινούργιο που θέλετε να εκφράσετε.

3.2 Ανάδυση της λέξης κλειδί 2

Description

2. Επιστρέψτε στη βιωμένη σας αίσθηση και αφήστε άλλη μια λέξη να αναδυθεί για να διατυπώσει αυτό που εννοείτε.

Παρατηρήσεις:

Βεβαιωθείτε πως **ΔΕΝ** θα είναι ένα απλό συνώνυμο, αλλά μια λέξη με ένα κάποιο διαφορετικό νόημα.

3.3 Συνηθισμένος ορισμός της Λέξης Κλειδί 2

Description

3. Γράψτε το συνηθισμένο ορισμό της δεύτερης λέξης.

Παρατηρήσεις:

Καθώς εξετάζετε το υπάρχον δημόσιο νόημα της, βλέπετε πως ούτε η δεύτερη λέξη ταιριάζει ακριβώς.

3.4 Ανάδυση της λέξης κλειδί 3

Description

4. Επιστρέψτε στη βιωμένη σας αίσθηση και αφήστε μια τρίτη λέξη να έρθει.

3.5 Συνηθισμένος ορισμός της Λέξης Κλειδί 3

Description

5. Γράψτε το συνηθισμένο ορισμό της τρίτης λέξης.

Παρατηρήσεις: Η κοινή έννοια της τρίτης λέξης δεν είναι επίσης αυτό που εσείς εννοείτε.

3.6 Αναστοχασμός

Description

6. Αποδεχτείτε το γεγονός πως δεν υπάρχει μια καθιερωμένη λέξη για αυτή τη δική σας (βιωματική) γνώση.

Παρατηρήσεις:

Καμία λέξη δεν ταιριάζει.

Καμία δεν θα έπρεπε να ταιριάζει εάν αυτό που ιχνηλατείτε είναι κάτι **νέο**.

4. Βήμα 4: «Γράψτε μία πρόταση ή μία νέα φράση για να πείτε τι θέλατε κάθε μια από τις τρεις λέξεις να σημαίνει για σας»

«Όλες οι λέξεις ταιριάζουν» (δηλ. η γλώσσα συνολικά μπορεί να με βοηθήσει να εκφράσω/συμβολοποιήσω αυτό που μου είναι ακόμα ασαφές και μη λεκτικοποιημένο)

Δίνουμε έμφαση στο δικό μας, συγκεκριμένο, βιωματικό νόημα. Στο δικό μας τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούμε/εννοούμε τις λέξεις.

Είναι σημαντικό λοιπόν αυτές να αναδύονται από τη βιωμένη μας αίσθηση, χωρίς να φιλτράρονται από μια διανοητική διεργασία μίμησης των παλιών γνωστών ορισμών και εννοιολογικών σχημάτων. Πολλοί Εστιαζόμενοι (πχ. μαθητές) δυσκολεύονται σε αυτό ή (γενικά) ΔΕΝ ΕΜΠΙΣΤΕΥΟΝΤΑΙ ΕΥΚΟΛΑ την **εγκυρότητα και την οργανωτική τάξη της δικής οργανικής/βιωματικής διαδικασίας και νοηματοδότησης**, δηλαδή δεν δίνουν εύκολα "φωνή" σε αυτό που είναι ακόμα (όπως μοιάζει) αβέβαιο, ασαφές, ιδιαίτερο, δικό τους.

4.1 Το δικό μου νόημα για τη Λέξη Κλειδί 1 - Τι θέλω αυτή να σημαίνει για εμένα;

Description

1. Τοποθετείστε την αρχική πρώτη λέξη πίσω στο κενό διάστημα στην πρότασή σας από το βήμα 1.
2. Αν και δεν μπορείτε να αλλάξετε την κοινή μας γλώσσα, μπορείτε να γράψετε μια εντελώς καινούργια πρόταση ή φράση για να πείτε αυτό που επιθυμούσατε να σημαίνει αυτή η πρώτη απλή λέξη. Γράψτε τι θέλατε να σημαίνει η λέξη, τι αυτή η λέξη ανασύρει από τη βιωμένη σας αίσθηση το οποίο δεν ανασύρουν οι άλλες δύο λέξεις.

Παρατηρήσεις: Αυτή τη φορά μην παραιτηθείτε από την αίσθησή σας. Επιμείνετε στο ότι η πρότασή σας πράγματι «μιλάει» από τη βιωμένη σας αίσθηση. μην αφήσετε τη λέξη να «πει» αυτό που συνήθως «λέει». Περιμένετε μέχρι να αισθανθείτε αυτή όλη την πρότασή σας να «μιλάει» από τη βιωμένη σας αίσθηση, ακόμα και αν οι περισσότεροι άνθρωποι μπορεί ίσως να μην την κατανοούν με τον τρόπο αυτό.

4.2 Το δικό μου νόημα για τη Λέξη Κλειδί 2

Description

3. Τώρα τοποθετείστε τη δεύτερη λέξη στο κενό διάστημα.

Γράψτε μία φράση ή πρόταση για να εκφράσετε αυτό που ανασύρει από τη βιωμένη αίσθηση.

Παρατηρήσεις:

Θα χρειαστείτε νέες ολοκαίνουργιες φράσεις για να πείτε ότι θέλατε να σημαίνει η λέξη στην πρότασή σας.

Καλύτερα αφήστε μια νέα φράση να έρθει άμεσα από τη βιωμένη σας αίσθηση, παρά να

χρησιμοποιήστε ευρέως διαδεδομένες κοινές λέξεις.

4.3 Το δικό μου νόημα για τη Λέξη Κλειδί 3

Description

4. Κάντε το ίδιο και με την τρίτη λέξη.

Παρατηρήσεις:

Θα χρειαστείτε νέες ολοκαίνουργιες φράσεις για να πείτε ότι θέλατε να σημαίνει η λέξη στην πρότασή σας.

Καλύτερα αφήστε μια νέα φράση να έρθει άμεσα από τη βιωμένη σας αίσθηση, παρά να χρησιμοποιήσετε ευρέως διαδεδομένες κοινές λέξεις.

5. Βήμα 5: «Επέκταση» - «Επεκτείνετε ότι θέλατε να σημαίνει η κάθε λέξη, γράφοντας νέες γλωσσολογικά ασυνήθιστες προτάσεις»

Έμφαση στο αυθόρμητο, το ελεύθερο, το αυτόματο, το γλωσσολογικά ασυνήθιστο.

Αν από το βήμα 4, έχει γίνει η αρχή για την βιωματική διερεύνηση του προσωπικού νοήματος των λέξεων/φράσεων και εννοιών, τώρα αυτή η διερεύνηση επεκτείνεται με ακόμα μια πιο ελεύθερη κίνηση, προς αναζήτηση του νέου και του σημαντικού, πέρα από τις συνηθισμένες, τυπικά σωστές γλωσσικές φόρμες και εκφράσεις.

Μια προσπάθεια προαγωγής και επαναδιατύπωσης των εννοιακών και γλωσσικών “τοπίων”, όπου απαιτείται (λεπτή) δημιουργικότητα και όχι εφαρμογή λίγο-πολύ γνωστών/έτοιμων μεθόδων.

5.1 Γλωσσολογικά ασυνήθιστες προτάσεις - Ανάδυση του νέου και σημαντικού

Description

1. Χρησιμοποιώντας τις κύριες λέξεις ή φράσεις από το βήμα 4, γράψτε μια ή δύο κάπως παράξενες προτάσεις έτσι ώστε να επεκτείνετε ακόμα περαιτέρω αυτό που τώρα εννοείτε με κάθε μία από τις λέξεις ή φράσεις.
2. Σε κάθε μια από τις νέες προτάσεις υπογραμμίστε ό,τι είναι νέο και σημαντικό.

Παρατηρήσεις:

Ελέγξτε εάν χρησιμοποιήσατε κάποια μείζονα δημόσια/κοινή λέξη στο βήμα 4. Εάν ναι, δημιουργήστε νέες φράσεις για να αντικαταστήσετε τις λέξεις αυτές. Επιτρέψτε σε αυτό που είναι καινούργιο και ειδικό στη βιωμένη σας αίσθηση να εκφραστεί μέσα από φρεσκο-διατυπωμένη γλώσσα. **Οι προτάσεις μπορεί ίσως να μην βγάζουν νόημα εκτός και αν γίνουν κατανοητές με τον τρόπο που εσείς τις εννοείτε.**

Παραθέτουμε εδώ κάποια παραδείγματα από γλωσσολογικά ασυνήθιστες προτάσεις:

«Το να γνωρίζω τους κανόνες είναι σαν ένα δοχείο από το οποίο νέοι τρόποι ανοίγονται».

«Οι ορισμοί σταματούν την κυτταρική ανάπτυξη».

«Συμ-περιφέρομαι δείχνοντας κάτι που έχω».

Εάν αφήσετε τη βιωμένη σας αίσθηση να μιλήσει άμεσα, κάτι γλωσσολογικά ασυνήθιστο είναι δυνατόν να αναδυθεί.

5.2 Μια εκτεταμένη πυκνή πρόταση

Description

3. Γράψτε την πρότασή σας βάζοντας **στη σειρά** τις τρεις αρχικές λέξεις κλειδιά και τις κύριες νέες φράσεις στο υπογραμμισμένο κενό διάστημα στην πρότασή σας από το βήμα 1.

4. Στο τέλος της σειράς προσθέστε **τρεις τελείες «...»**.

Τώρα έχετε μια επεξεργασμένη μορφή αυτού το οποίο προσπαθείτε να διατυπώσετε.

Παρατηρήσεις: Πειραματιστείτε με τη γραμματική και τη διάταξη. Αφαιρέστε λέξεις που περισσεύουν μέχρι να έχετε μια πρόταση η οποία να σας αρέσει.

Οι **τρεις τελείες «...»** υποδηλώνουν πως συνοδεύετε τη βιωμένη σας αίσθηση με όλες τις λέξεις.

Learning objectives

Cognitive - Knowledge:

Factual: Το συγκεκριμένο, πραγματικό, πραγματιστικό αναδύεται και τονίζεται διαρκώς, όπως αυτό έχει βιωθεί, γιατί μέσα από αυτό οι καταστάσεις (γενικά) αποκτούν προσωπικό νόημα. Οι "αντικειμενικές" λοιπόν ή γενικές ή δημόσιες και κοινές "αλήθειες" διυλίζονται διαρκώς από το φίλτρο της βιωμένης μας αίσθησης. Ωστόσο, ήδη από την 1η φάση του ΤΑΕ, η προσωπική "γλώσσα" γεφυρώνεται με την δημόσια/κοινή γλώσσα.

Conceptual: Διερεύνηση του προσωπικού αντιληπτικού/εννοιολογικού πεδίου. Ανάδυση του προσωπικού νοήματος.

Procedural: Έμφαση στη διαδικασία (προσωπική, συνεργατική) και τη ιδιαίτερη στάση μας απέναντι σε "ό,τι υπάρχει εκεί", δηλ. στη Βιωμένη μας Αίσθηση για ένα "θέμα". Η διαδικασία και η στάση είναι το ίδιο σημαντικά με τα "περιεχόμενα" ...

Meta cognitive: Η ακρίβεια της βιωματικής μας κατανόησης και απόκρισης αποκτά ένα ουσιαστικό κοινωνικό και προσωπικό χαρακτήρα. Επίσης η σχέση/συνεργασία μεταξύ Συνοδού και Εστιαζόμενου αποκτά κεντρική σημασία και λειτουργεί ως βιωμένο πρότυπο σχέσης, συνεργασίας και ... συνάντησης.

Cognitive - Process:

To remember: Συγκεκριμένα στιγμιότυπα τα οποία πράγματι είναι μέρος της εμπειρίας μας αφήνονται να αναδυθούν και να προσφέρουν στη διαδικασία σημαντικές συγκεκριμένες λεπτομέρειες.

To understand: Το προσωπικό νόημα, η προσωπική βιωματική κατανόηση, είναι η πυξίδα που κατευθύνει την όλη διαδικασία. Η Βιωμένη Αίσθηση/Νόημα/Κατανόηση "αποκρίνεται" σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

To apply: Η εφαρμογή των ευρημάτων μας (πχ. σε ένα οικείο ή λιγότερο οικείο γνωστικό πεδίο) τονίζεται περισσότερο στην 3η φάση του ΤΑΕ.

To think critically and creatively: Νέες έννοιες (νέα σύμβολα ή συμβολικές αναπαραστάσεις κάθε μορφής) αφήνονται να αναδυθούν από τη Βιωμένη μας Αίσθηση.

Affective:

To pay attention: Η στάση της προσοχής μας (μέσα από τη Διαδικασία Εστίασης) προς όλα αυτά που είναι υπόρρητα και υπονοούμενα μέσα στη Βιωμένη μας Αίσθηση (σε σχέση με μια κατάσταση είναι ένα θέμα - πχ. γνωστικό) αναδεικνύει τον εσωτερικά πεπλεγμένο πλούτο και την δημιουργική ιδιαιτερότητα όλων των καταστάσεων της ζωής μας.

To respond and participate: Η προσωπική, ειλικρινής, αβίαστη συμμετοχή και επικοινωνία αποτελεί το βιωμένο πλεονέκτημα της διαδικασίας.

To organize values: Η 1η φάση του ΤΑΕ προετοιμάζει την ανάδυση και την λογική/λεκτική/συμβολική οργάνωση των βιωματικών νοημάτων και αξιών.

To form and follow a system of values: Αναδύονται και αποσαφηνίζονται οι ουσιαστικές, κρίσιμες, ζωτικές, προσωπικές αξίες.

Psychomotor:

To imitate and try

To perform confidentially following instructions

To perform independently, skillfully and precisely

To adapt and perform creatively

Grade & Age

Τα επιμέρους βήματα του ΤΑΕ μπορούν να διαμορφωθούν σε επιμέρους διδακτικά σενάρια για όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.

Grade: informal context, primary education, secondary education

Keywords/subject

Βιωματική Σκέψη, ΤΑΕ, Thinking At the Edge, Focusing, Διαδικασία Εστίασης, Δημιουργικότητα, Δημιουργική Γραφή, Κριτική Σκέψη,

Prerequisites

Εξοικείωση με τη Διαδικασία Εστίασης (Focusing), Εισαγωγική διαδικασία: Δημιουργία Ελεύθερου (Εσωτερικού) Χώρου, Εισαγωγική διαδικασία: εύρεση θέματος (ανοικτό θέμα) ή εργασία με προκαθορισμένο θέμα, Περιβάλλον ήσυχο και άνετο, Επάρκεια χρόνου, (εάν είναι απαραίτητα) Άλλα μέσα έκφρασης και δημιουργικότητας (πέρα από ένα τετράδιο και ένα μολύβι).

Difficulty Level

easy

Duration

5 Hours

Assessment strategy

Peer-assessment, Self-assessment, Not assessed

Special need

Visual, Auditive, Psychomotor, Behavioural

Η όλη διαδικασία είναι καταλληλότερη για μαθητές, παιδιά, ενήλικες κλπ. με διαταραχές όρασης μια που η παρουσία του Συνοδού υποστηρίζει την όλη διαδικασία (ο Συνοδός δίνει τις απαραίτητες οδηγίες κλπ. και είναι αυτός που σημειώνει αυτά που ο Εστιαζόμενος θέλει να εκφράσει κλπ.) Η διαδικασία δημιουργίας ελεύθερου εσωτερικού χώρου, η προεργασία για την εύρεση θέματος ή η προεργασία με την διαδικασία εστίασης ή της διαμόρφωσης ζευγαριών εστιαζόμενου-συνοδού, ασφαλώς και μπορούν να βοηθήσουν προς στην κατεύθυνση της εστίασης της προσοχής, της κινητοποίησης του ενδιαφέροντος και της αυθεντικής συμμετοχής για άτομα με ιδιαίτερους τρόπους συμπεριφοράς ή δυσκολίες ψυχοκινητικές. Για την περίπτωση ατόμων με ακουστικές δυσκολίες θα μπορούσε να γίνει κατάλληλη προσαρμογή έτσι ώστε ο ρόλος του Συνοδού να γίνει αποτελεσματικός με χρήση κατάλληλων συσκευών ή οπτικών μέσων.

Teaching approach

Behaviourist: Programmed instruction

Cognitivist: Direct instruction, Collaborative learning, Inquiry learning, Reciprocal teaching

Constructivist: Cognitive apprenticeship, Experiential learning

Structure

networked

Interactivity Type

active

Interactivity Level

high

Semantic Density

high

Cost

Use is free of charge

Copyright

Yes

Annotation

Προσαρμογή: Κυπριωτάκης Νικόλαος, Σεπτέμβριος 2014 Για το Workshop σχετικά με το Thinking At the Edge (TAE) - Βιωματική Σκέψη, στα πλαίσια του Open Discovery Space Για το Ελληνικό Κέντρο Focusing